

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

KAYSERİ ELEKTRİK PERAKENDE SATIŞ A.Ş. (KEPSAŞ.)

2021 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Ekim 2022

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	5
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	5
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	5
5.	İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	6
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ.....	8
7.	DENETİM BULGULARI.....	9

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1: Sermaye ve Ortaklık Tablosu	2
Tablo 2: İştirakler Tablosu	2

KISALTMALAR

AŞ	Anonim Şirketi
COSO	Committee of Sponsoring Organizations of Treadway Commission
KDV	Katma Değer Vergisi
KEPSAŞ	Kayseri Elektrik Perakende Satış Anonim Şirketi
TFRS	Türkiye Finansal Raporlama Standartları
TTK	Türk Ticaret Kanunu

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. Diğer Bulgular

1. Şirketin Vadeli Hesaplarının Kamu Bankalarında Tutulmaması
2. İhtiyaç Fazlası Nakit Varlıklarının Vadeli Mevduat Hesaplarında Değerlendirilmemesi
3. Şirket Ortağı Büyükşehir Belediyesi ve Şirketine Dağıtım Kararı Alınmasına Rağmen Karın Ödenmemesi
4. Borçlanmalarda Büyükşehir Belediye Meclisi Kararı Alınmaması
5. Şirketin Kamu İdarelerinden Olan Alacaklarına Karşı Dava Sürecine Girilememesi ve Tahsil Edilemeyen Gelirlerin Vergisel Yükünün Üstlenilmesi
6. Şüpheli Ticari Alacakların Gecikmesinden Doğan Tutarların Mali Tablolarda Gösterilmemesi ve Bu Gelirlere İlişkin Katma Değer Vergisi Hesaplanmaması
7. Yönetim Kurulu Kararıyla Şirketin Belediyenin Diğer Bir Şirketinden Olan Alacağından Vazgeçilmesi
8. Tüketicilere İlişkin Abonelik Bilgilerinin Kontrolünde Eksiklikler Olması
9. İhale Edilen Yapım İşinin Kontrol Teşkilatı Olmadan Yürütülmesi
10. Araç Kiralama Hizmet Alımlarının Parçalara Bölünerek Doğrudan Temin İle Gerçekleştirilmesi

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

KEPSAŞ, Kayseri Büyükşehir Belediyesi ve diğer ortaklar tarafından, 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 26'ncı maddesi ve Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre 2012 yılında kurulmuş olup 26.11.2012 tarihinde ticaret siciline tescil edilmiştir.

KEPSAŞ'ın faaliyet alanı, şirket ana sözleşmesinde gösterilmiş olup, görev bölgesinde serbest olmayan tüketiciler ve son kaynak tedariki kapsamındaki tüketiciler ile bölge sınırlaması olmaksızın tüm serbest tüketicilere ikili anlaşmalar yolu ile elektrik enerjisi ve/veya kapasite satışı işi ile iştigal etmektedir.

6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu hükümleri gereği şirket tarafından elektrik dağıtım tesislerinin iyileştirilmesi, güçlendirilmesi ve genişletilmesi için yapılan yatırımların mülkiyetinin kamuya ait olması sebebiyle bu elektrik dağıtım tesis ve varlıklarına ilişkin her türlü işletme, yatırım planlaması ile uygulamasında onay ve değişiklik yetkisi Enerji Piyasası Düzenleme Kurulunu aittir.

KEPSAŞ kamu ve özel hukukuna tabi olarak kurulmuş olup faaliyetlerini ise temel olarak Türk Ticaret Kanunu, Büyükşehir Belediyesi Kanunu ve Borçlar Kanunu'na tabi olarak gerçekleştirmektedir. Ayrıca şirket gerçekleştireceği ihaleli işlemlerde Kamu İhale Kanunu ve Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'na tabidir.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Şirket, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümleri doğrultusunda kurulmuş anonim bir şirkettir. Dolayısıyla, yönetim kurulu tarafından temsil ve idare olunur. Yönetim kurulu üyeliğine ancak gerçek kişiler seçilebilir. Pay sahibi olan bir tüzel kişi yönetim kurulu üyesi olamaz. Ancak, tüzel kişinin temsilcisi olan gerçek kişiler yönetim kurulu üyesi olarak seçilebilir. Yönetim kurulu niteliği gereği sürekli bir organdır.

Anonim şirket yönetim kurulu; ortakların sermayelerinin korunması ve değerlendirilmesini, şirket alacaklılarının da alacaklarını emanet ettikleri, idare ve temsile yetkili bir organdır. Yönetim kurulu, anonim ortaklığın kanunla öngörülmüş zaruri bir organdır.

Şirketin yönetim organı olan yönetim kurulu, ortakları temsilen 3 üyeden oluşmaktadır. Yönetim Kurulu üyeleri 23.03.2021 tarihli Genel Kurul kararı ile seçilmişlerdir.

Şirketin idari birimleri; 3 Direktörlük, 2 Şube Müdürlüğü, 3 Departman Müdürlüğü, 1 Hukuk Müşavirliği, 17 Birim'den oluşmaktadır. Şirkette çalışan personel sayısı, 31.12.2021 tarihi itibarıyla 134'dür. Çalışan personel 4857 sayılı İş Kanunu'na tabidir.

1.3. Mali Yapı

KEPSAŞ'ın nominal sermaye tutarı 63.000.000,00 Türk Lirası olup, 62.997.708,22 Türk Lirası sermayesi ödenmiştir.

Kayseri Büyükşehir Belediyesi, Şirketin %34,013 oranındaki hissesine sahiptir. Diğer ortaklar üzerinde Büyükşehir Belediyesinin dolaylı ortaklığıyla hisse oranı %50,79'a çıkmaktadır. Şirketin 31.12.2021 tarihi itibarıyla sermaye ve hisse yapısı aşağıdaki gibidir:

Tablo 1: Sermaye ve Ortaklık Tablosu

Pay Sahibinin Adı, Soyadı/Unvanı	Sermaye Miktarı (TL)	Sermaye Oranı (%)
Kayseri Büyükşehir Belediyesi	21.428.190,00	34,013
Aktiv Group Holding Anonim Şirketi	17.547.414,21	27,853
Yonca Enerji Danışmanlık Anonim Şirketi	12.600.000,00	20,000
TES-İŞ Sendikası	3.150.000,00	5,000
KAYMEK Kayseri Mesleki Eğitim ve Kültür Anonim Şirketi	5.614.875,00	8,913
Gerçek Kişiler	2.479.994,82	3,936
TEK Vakfi	179.525,97	0,285

KEPSAŞ'ın tek iştiraki olup sermaye miktarı ve oranı aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 2: İştirakler Tablosu

İştirakin Adı, Soyadı/Unvanı	Sermaye Miktarı (TL)	Sermaye Oranı (%)
Enerji Piyasaları İşletme Anonim Şirketi	412.408,00	0,67

Şirketin amacı, elektrik enerjisi ve/veya kapasite satışı faaliyetini mevzuata uygun şekilde yürütmektir. Bu nedenle Şirketin ana gelirleri enerji satış gelirleridir. Bunun yanında gecikme bedelleri ve faiz gelirleri de şirketin diğer gelir kalemleridir.

Gelir tablosundan, dönem net kârının son yılda nominal olarak azaldığı anlaşılmaktadır. Bu durumun sebebinin, satış maliyetlerinin, brüt satışlardaki artıştan daha fazla artması olarak

değerlendirilmektedir.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

1.4.1. Şirketin Muhasebe Sistemi

6102 sayılı Kanun'da; Kanun'a tabi gerçek ve tüzel kişilerin, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun defter tutma ve kayıt zamanıyla ilgili hükümleri ile aynı Kanun'un 175 ve mükerrer 257'nci maddelerinde yer alan yetkiye istinaden yapılan düzenlemelere uymak zorunda olduğu belirtilmiştir.

Söz konusu yetkiye istinaden Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından (1) Seri no.lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği 26.12.1992 tarihinde yayımlanmış ve 01.01.1994 tarihinden itibaren yürürlüğe girmiştir. Şirketin tabi olduğu muhasebe sistemi (1) Seri no.lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği'nde yer alan Tekdüzen Hesap Planıdır.

Şirket, muhasebe kayıtlarını 213 sayılı Vergi Usul Kanunu ile Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği ilkelerine uygun şekilde ve 7/A seçeneğine göre tutmaktadır. 7/A seçeneğinde, giderler yapıldıkları anda ilgili defter-i kebir hesaplarına fonksiyon esasına göre kaydedilirken, söz konusu giderler aynı zamanda yardımcı defterlerde hem çeşit esasına hem de ilgili gider yerlerine göre izlenir.

1.4.2. Şirketin Raporlama Sistemi

Anonim şirketin finansal tabloları hakkındaki hükümlere 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nda yer verilmiştir.

Kanun'un 514 ve 515'inci maddelerine göre yönetim kurulu, geçmiş hesap dönemine ait, Türkiye Muhasebe Standartlarında öngörülmuş bulunan finansal tablolarını, eklerini ve yıllık faaliyet raporunu, bilanço gününü izleyen hesap döneminin ilk üç ayı içinde hazırlar ve genel kurula sunar. Anonim şirketin finansal tabloları, Türkiye Muhasebe Standartlarına göre şirketin malvarlığını, borç ve yükümlülüklerini, öz kaynaklarını ve faaliyet sonuçlarını tam, anlaşılabilir, karşılaştırılabilir, ihtiyaçlara ve işletmenin niteliğine uygun bir şekilde, şeffaf ve güvenilir olarak, gerçeği dürüst, aynen ve aslına sadık surette yansıtacak şekilde çıkarılır.

Kanun'un 516'ncı maddesine göre yönetim kurulunun yıllık faaliyet raporu ise, Şirketin, o yıla ait faaliyetlerinin akışı ile finansal durumunu, doğru, eksiksiz, gerçeğe uygun ve dürüst bir şekilde yansıtmalıdır. Yıllık faaliyet raporunda finansal durum, finansal tablolara

göre değerlendirilir.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 88'inci ve Geçici 1'inci maddeleri uyarınca tâbi oldukları kanunlar gereği defter tutmakla yükümlü olan gerçek veya tüzel kişi tacirler, münferit veya konsolide finansal tablolarını Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından yayımlanan Türkiye Muhasebe Standartlarına (TMS) uygun olarak hazırlamaları gerekmektedir.

Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu 2014 yılında Türkiye Finansal Raporlama Standartları (TFRS) uygulama kapsamını bağımsız denetim kapsamından ayırıştırarak TFRS uygulama kapsamını genel olarak kamu yararını ilgilendiren kuruluşlarla sınırlandırmıştır. Bunun yanı sıra, bu kuruluşların dışında kalan işletmelerin de isteğe bağlı olarak TFRS uygulamalarına izin verilmiştir. KEPSAŞ, bağımsız denetime tabi olup TFRS'de öngörülen finansal tabloları (Finansal Durum Tablosu, Kar veya Zarar ve Diğer Kapsamlı Gelir Tablosu, Özkaynak Değişim Tablosu ve Nakit Akış Tablosu) hazırlamaktadır.

1.4.3. Şirket Tarafından Denetime Sunulan Defter, Tablo ve Belgeler

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuştur:

- Yevmiye defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Gelir tablosu,
- Envanter defteri.

Şirketin denetimi yukarıda belirtilen defter, tablo ve belgeler ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

Denetim görüşü, Şirketin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve gelir tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim

prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

İç kontrol sistemi, şirket yönetimi ile diğer ilgili personel tarafından; işletmenin amaçlarına ulaştığına, faaliyet ve işlemlerin etkin olarak gerçekleştirildiğine, kanun ve düzenlemelere uyulduğuna dair makul bir güvence sağlamak üzere tasarlanan ve uygulanan bir sistemdir. Bu amaçla, iç kontrol sistemi söz konusu hedeflerin gerçekleştirilmesi açısından tehdit oluşturan faaliyet risklerinin de ortaya konulmasını sağlayacak şekilde tasarlanır ve uygulanır.

COSO (Committee of Sponsored Organisation of Treadway Commission) modeli, iç kontrol sistemini birbiriyle ilgili 5 bileşenden oluşan bir sistem olarak tanımlanmaktadır. Bu kapsamda şirketlerde iç kontrol sistemi;

- a) Kontrol çevresini,
- b) İşletmenin risk değerlendirme sürecini,
- c) Finansal raporlama ve iletişim ile ilgili faaliyet süreçlerini de içeren bilgi sistemlerini,
- ç) Kontrol işlemlerini ve
- d) Kontrollerin gözetimini, içerir.

İç kontrol sisteminin tasarımının değerlendirilmesi, iç kontrolün önemli yanlışlıkları önleme, ortaya çıkarma ve düzeltme kapasitesine sahip olup olmadığını belirlemeye yöneliktir.

Şirketlerde kontrol ortamı, işletmenin yönetim fonksiyonu ile iç kontrol sistemi ve bunun önemine ilişkin işletme yönetiminin ve yönetimden sorumlu kişilerin tutum, davranış ve

anlayışlarını kapsar. Kontrol ortamı, işletme çalışanlarının iç kontrol sistemiyle ilgili düşüncelerini etkileyerek, iç kontrol sisteminin etkin, disiplinli bir yapıda oluşmasını sağlar.

Şirketin kontrol ortamının tasarımı değerlendirilmiştir ve bunların işletmenin iş akışı ile ilişkileri dikkate alınmıştır. Bu kapsamda, ahlaki ve dürüstlükle ilgili değerlerin uygulanması ve iletişiminden organizasyon yapısına, yetki ve sorumluluk dağılımından insan kaynakları ile ilgili politika ve uygulamalara kadar pek çok husus değerlendirilmiştir.

Şirketlerin finansal raporlama ile ilgili iş süreçlerini ve iletişimi kapsayan bilgi sistemi işletmenin varlık, yükümlülük ve öz sermayesinin doğruluğunu sağlamak üzere, faaliyet ve işlemlerinin izlenmesi, kaydedilmesi, sınıflandırılması ve raporlanmasına ilişkin muhasebe sistemini kapsar. Şirketin finansal tablolarının hazırlanması; uygun finansal raporlama yapısı ile işletmenin faaliyet ve işlemlerinin izlenmesi, kaydedilmesi, analiz edilmesi, özetlenmesi ve doğru bir şekilde finansal tablolara yansıtılması süreçlerini içerir. Bu açılarından bilişim sistemi değerlendirilmiştir.

Şirketlerde kontrol faaliyetleri, şirketlerin amaçlarına ulaşmasını engelleyebilecek risklerin ortaya çıkarılması ve gerekli önlemlerin alınması gibi, işletme yönetiminin talimatlarının uygulanmasını sağlayan usul ve esaslardır. Bu kapsamda; yetkilendirmeler, performansın gözden geçirilmesi, bilgi işleme süreçleri, fiziksel kontroller ve görevlerin ayrılması gibi açılarından kontrol faaliyetleri değerlendirilmiştir.

Ayrıca, bilişim sistemlerine ilişkin kontroller, veri merkezi ve ağ işlemleri, sistem yazılımının edinimi, değişimi ve bakımı, erişim güvenliği ve uygulama sistemi edinimi, geliştirilmesi ve bakımı vb. yönlerden değerlendirilmiştir.

Şirketlerde kontrol faaliyetlerinin gözetimi, kontrollerin tasarım ve işleyişinin zamanında değerlendirilmesi ve şartlara bağlı olarak değişiklikler için önemli düzeltici önlemlerin alınmasını da içeren, iç kontrol sisteminin etkinliğini değerlendiren bir süreçtir.

Şirketin faaliyetleri belirlenerek, bu faaliyetler ile ilgili süreçler ve süreçlerin performans kriterleri İnsan Kaynakları birimindeki teknik elemanlar tarafından takip edilmektedir. Bu süreçlere dayalı olarak görev tanımlarının oluşturulduğu ve birimlerin talimat ve prosedürlerinin hazırlandığı görülmüştür. Ayrıca şirket tarafından kurulmuş iç denetim birimi bulunmaktadır.

6102 sayılı TTK'nın "Devredilemez görev ve yetkiler" başlıklı 375'inci maddesinin 1/c fıkrasında; "*Muhasebe, finans denetimi ve şirketin yönetiminin gerektirdiği ölçüde, finansal plânlama için gerekli düzenin kurulması*" hükmü yer almıştır.

6102 sayılı Kanunun 375'inci maddesinin 1/c fıkrasının madde gerekçesinde ise; "*...Finansal denetim düzeninin kurulması, şirketin iş ve işlemlerinin denetlenmesine ilişkin bir "iç-denetim" sisteminin ve bunu yapacak örgütün (bölümün) gösterilmesidir. Şirket hangi büyüklükte olursa olsun, şirket de, muhasebeden tamamen bağımsız, uzmanlardan oluşan, etkin bir iç-denetim örgütüne gereksinim vardır. ... Finansal denetim, bir anlamda "teftiş kurulu" nun yaptığı denetimdir. Finansal denetim iş ve işlemlerin iç denetimi yanında, şirketin finansal kaynaklarının, bunların kullanılması şeklinin, durumunun, likiditesinin denetimini ve izlenmesini de içerir. Finansal denetim kurumsal yönetim kurallarının gereğidir...*" şeklinde ki gerekçenin incelenmesinde, finans denetimi ile iç denetimin ifade edildiği dolayısıyla yönetim kurulunun devredilemez bir görevinin de iç denetim olduğu anlaşılmaktadır. İlave olarak, gerekçede finans denetiminin hem Şirketin iş ve işlemlerini hem de finansal uygulamalarını kapsadığı belirtilmektedir.

Bu çerçevede Şirkette iç denetim birimi, Şirkette yürütülen faaliyetlerin ilgili mevzuata, prosedür ve talimatlara uygunluğunu denetleyerek sonucu Genel Müdürlük Makamına sunmak ve Genel Müdürlük Makamının yazılı veya sözlü talimatı üzerine başlatılan araştırma/inceleme ve soruşturmaların yürütülmesini sağlamak görevlerini yerine getirmektedir. Bu kapsamda iç denetim birimi tarafından hazırlanan raporlar Genel Müdürlük makamına sunulmuştur. Şirket bağımsız denetime tabi olması sebebiyle her yıl denetlenmekte olup bir nevi iç kontrol süreci bu denetimlerce yerine getirilmektedir. Şirketin geçmiş yıl faaliyet gelirleri ile harcamalarını takip etmek, kar-zarar durumunu ortaya koyabilmek adına mevzuat gereği hazırlanması gereken finansal tablolarının Yönetim Kurulu tarafından Mart ayında yapılan Genel Kurula sunulduğu görülmüştür.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

KEPSAŞ'ın 2021 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan, geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Şirketin Vadeli Hesaplarının Kamu Bankalarında Tutulmaması

Yapılan incelemelerde, Şirkete ait mevduatın kamu bankaları yerine özel bankalarda açılan mevduat hesaplarına yatırıldığı görülmüştür.

08.03.2019 tarih ve 30708 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Kamu Haznedarlığı Yönetmeliği’nin “Kapsam” başlıklı 2’nci maddesinde;

‘‘d) Belediyeler...

h) Bu maddede sayılan kurumların;

1) Bağlı ortaklıkları, müessese ve işletmeleri ile birlikleri,

2) Sermayesinin yarısından fazlasına doğrudan ve/veya dolaylı olarak sahip olduğu şirketleri,“ ;

sayılan kurumların bu Yönetmelik hükümlerine tabi olduğu, ifade edilmiştir.

Şirketin ortaklık yapısı incelendiğinde, Kayseri Büyükşehir Belediyesinin doğrudan %34,01 ortaklığı bulunmakta olup dolaylı ortaklıklarla bu oran %50,93’e çıkmaktadır.

Aynı Yönetmelik’in “Uygulama esasları” başlıklı 5’inci maddesinde, Şirket mevduatının nasıl değerlendirileceği anlatılmıştır.

Buna göre, Yönetmelik hükümlerine tabi şirketlere ait mevduatın kamu bankaları hesaplarında değerlendirileceği açıkça hüküm altına alınmıştır. Ancak yılsonu itibarıyla

Şirketin 65.221.197,53 TL mevduatın özel bankalarda değerlendirildiği görülmüş olup kamu bankalarına aktarılmadığı tespit edilmiştir. Her ne kadar kamu idaresi cevabında şirket faaliyetleri ve şirketin devamlılığı açısından özel banka ile çalışılması zorunluluk olarak ifade edilse de Yönetmelik hükümlerinde şirketin mevduatını hangi bankada değerlemesi gerektiğini açık bir şekilde açıklanmıştır.

Sonuç olarak, anılan mevzuat hükümleri ve açıklamalar çerçevesinde, Şirkete ait mevduatın kamu bankalarında değerlendirilmesi gerekmektedir.

BULGU 2: İhtiyaç Fazlası Nakit Varlıklarının Vadeli Mevduat Hesaplarında Değerlendirilmemesi

Şirketin kasa hesabında yapılan incelemelerde; yıl içinde belirli günlerde kasada ihtiyaç fazlası şekilde nakit varlık bulundurulduğu görülmüştür.

Kamu kurum ve kuruluşlarının mali kaynaklarının etkin ve verimli kullanılmasını amaçlayan ve 08.03.2019 tarih ve 30708 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Kamu Haznedarlığı Yönetmeliği’nin kapsamında sermayesinin yarısından fazlasına doğrudan ve/veya dolaylı olarak belediyelerin sahip oldukları şirketler de yer almaktadır.

Kamu Haznedarlığı Yönetmeliği’nin 5’inci maddesinde; genel bütçe kapsamı dışındaki kamu idarelerinin, her türlü mali kaynaklarını kamu sermayeli bankalarda maddede belirtilen araçları kullanarak değerlendirmekle yükümlü oldukları ifade edilmiştir. Yine aynı Yönetmelik’in 6’ncı maddesinde ise; kaynakların değerlendirilmesi ve nemalandırmaya ilişkin uyulması gereken genel hususlar belirlenmiştir.

Yönetmelik hükümlerine tabi olan ve piyasa şartlarında faaliyetlerini yürüten Şirketin nakit varlıklarını etkin yönetmesi, varlığını sürdürebilmesi için önem arz etmektedir. Buna karşılık 100- Kasa Hesabında yapılan incelemelerde; Şirketin 2021 yılında yer alan 246 adet günlük kasa bakiyelerinin 70’inde gün sonlarında kasada 50.000 TL’nin üzerinde ihtiyaç fazlası olarak nakit varlık bulundurulduğu ve bu varlıkların değerlendirilmemesi sonucu faiz gelirinden mahrum kaldığı görülmüştür.

Sonuç olarak, Şirketin kaynaklarını Kamu Haznedarlığı Yönetmeliği’ne uygun olarak kullanmasını sağlamak amacıyla ihtiyaç fazlası nakit kaynaklarını planlı bir şekilde vadeli mevduat hesaplarında değerlendirmesi gerekmektedir.

BULGU 3: Şirket Ortağı Büyükşehir Belediyesi ve Şirketine Dağıtım Kararı Alınmasına Rağmen Karın Ödenmemesi

Yapılan incelemelerde Şirketin 23.03.2021 tarihli genel kurul kararıyla 2020 yılı dağıtılabilir kar olarak belirlediği 25.200.000,00 TL karın diğer ortaklara ödemesi yapılmış olmasına rağmen şirket ortağı Büyükşehir Belediyesine 4.857.056,60 TL, Kayseri Mesleki Eğitim ve Kültür AŞ'ye 2.245.950,00 TL kar payının ödenmediği görülmüştür.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 408'inci maddesinde genel kurulun görev ve yetkileri sayılmış olup yıllık kar üzerinde tasarruf, yedek akçenin sermayeye veya dağıtılacak kara katılması dahil kullanılmasına ilişkin kararların genel kurulun yetkilerinden oluşu belirtilmiştir.

Bu çerçevede Şirket tarafından 23.03.2021 tarihinde alınan genel kurul kararıyla 25.200.000,00 TL dağıtılabilir karın diğer ortaklara dağıtılmasına rağmen şirket ortağı olan Büyükşehir Belediyesine 4.857.056,60 TL, yine Şirketin diğer ortağı belediye şirketi Kayseri Mesleki Eğitim ve Kültür AŞ'ye 2.245.950,00 TL kar payının ödenmediği görülmüştür.

Sonuç olarak dağıtılması gereken kar paylarının şirket ortaklarına ödenmesi uygun olacaktır.

BULGU 4: Borçlanmalarda Büyükşehir Belediye Meclisi Kararı Alınmaması

Yapılan incelemelerde Büyükşehir Belediye meclis kararı alınmadan Şirket tarafından 2021 yılı içinde toplam 513.600.000,00 TL borçlanma yapıldığı görülmüştür.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Borçlanma" başlıklı 68'inci maddesinin e bendinde; *"...Belediye ve bağlı kuruluşları ile bunların sermayesinin yüzde ellisinden fazlasına sahip oldukları şirketler, en son kesinleşmiş bütçe gelirlerinin, 213 sayılı Vergi Usul Kanununa göre belirlenecek yeniden değerlendirme oranıyla artırılan miktarının yılı içinde toplam yüzde onunu geçmeyen iç borçlanmayı belediye meclisinin kararı; yüzde onunu geçen iç borçlanma için ise meclis üye tam sayısının salt çoğunluğunun kararı ve Çevre ve Şehircilik Bakanlığının onayı ile yapabilir..."* denilmektedir.

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 28'inci maddesinde Belediye Kanunu ve diğer ilgili Kanunların bu kanuna aykırı olmayan hükümleri ilgisine göre büyükşehir ve ilçe

belediyeleri hakkında da uygulanacağı ifade edilmiş olup 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 68'inci maddesinin büyükşehir belediyeleri için de uygulanması gerekmektedir.

1 Ocak-31 Aralık 2020 tarihleri arasında Şirketin brüt hasılatı 4.021.233.471,70 TL olup bu tutar %9,11 yeniden değerlendirme oranıyla çarpıldığında 4.387.567.840,97 TL olmaktadır. Yapılan borçlanma toplamda 513.600.000,00 TL olarak Şirketin brüt hasılatının 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'na göre belirlenecek yeniden değerlendirme oranıyla artırılan tutarın %10'unu geçmemektedir. Bu sebeple yapılan borçlanmalarda Büyükşehir Belediye Meclisinin kararı alınması gerekmektedir. Oysa Şirket tarafından yıl içinde meclis kararı alınmadan çeşitli tarihlerde 513.600.000,00 TL borçlanmaya gidilmiştir.

Sonuç olarak Kayseri Büyükşehir Belediyesinin dolaylı olarak %50,93 ortağı olduğu Şirketin borçlanmalarında 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 68'inci maddesinde belirtilen usullerin uygulanması gerekmekte olup Şirketin brüt hasılatının 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'na göre belirlenecek yeniden değerlendirme oranıyla artırılan tutarın %10'unu geçmeyen borçlanmalarda Büyükşehir Belediyesi Meclisinin kararının alınması gerekmektedir.

BULGU 5: Şirketin Kamu İdarelerinden Olan Alacaklarına Karşı Dava Sürecine Girilememesi ve Tahsil Edilemeyen Gelirlerin Vergisel Yükünün Üstlenilmesi

Yapılan incelemelerde, Şirketin 121.864,58 TL'si ilçe belediyeleri olmak üzere 8.190.981,88 TL kamu idarelerinden alacağı bulunduğu görülmüş olup bu alacaklara ilişkin karşılık ayrılamaması sebebiyle tahsil edilemeyen gelirin vergisinin Şirket tarafından ödendiği ve vergisel yükün Şirket üzerinde kaldığı tespit edilmiştir.

213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun "Şüpheli ticari alacaklar" başlıklı 323'üncü maddesinde; *"Ticari ve zirai kazancın elde edilmesi ve idame ettirilmesi ile ilgili olmak şartıyla;*

1. *(Değişik: 1/5/1981-2455/3 md.) Dava veya icra safhasında bulunan alacaklar;*

2. *Yapılan protestoya veya yazı ile bir defadan fazla istenilmesine rağmen borçlu tarafından ödenmemiş bulunan dava ve icra takibine değmeyecek derecede küçük alacaklar;*

Şüpheli alacak sayılır.

Yukarıda yazılı şüpheli alacaklar için değerlendirme gününün tasarruf değerine göre pasifte karşılık ayrılabilir. Bu karşılığın hangi alacaklara ait olduğu karşılık hesabında gösterilir.

Teminatlı alacaklarda bu karşılık teminattan geri kalan miktara inhisar eder.Şüpheli alacakların sonradan tahsil edilen miktarları tahsil edildikleri dönemde kar-zarar hesabına intikal ettirilir.” denilmektedir.

Mevzuat hükmünde anlaşılacağı üzere tahsili şüpheli hale gelen alacaklar için karşılık ayrılabilmesi belirtilmiş olup kamu idarelerinden olan alacaklara karşılık ayrılamaması sebebiyle Şirket tarafından giderleştirilmesi yapılamamaktadır. Bu durum elde edilmemiş gelirin vergisel yükünün Şirket üzerinde kalmasına sebebiyet vermektedir.

Bu sebeple Şirketin ilçe belediyelerinden olan alacaklarının Belediye Tüketim Vergisi üzerinden mahsuplaşmasının yapılması ve diğer kamu idarelerinden olan alacakların ise tahsil işlemlerinin hızlandırılması Şirket karlılığı için gereklidir.

BULGU 6: Şüpheli Ticari Alacakların Gecikmesinden Doğan Tutarların Mali Tablolarda Gösterilmemesi ve Bu Gelirlere İlişkin Katma Değer Vergisi Hesaplanmaması

Yapılan incelemelerde, Şirketin şüpheli ticari alacaklarına ilişkin bedelin geç ödenmesinden kaynaklanan gecikme tazminatının mali tablolarında gösterilmediği ve bu tazminatlara ilişkin katma değer vergisinin hesaplanmadığı görülmüştür.

1 no’lu Muhasebe Genel Tebliği’nde mali tabloların yatırımcılar, kredi verenler ve diğer ilgililer için karar almada ve gelecekteki nakit akımlarını değerlendirmede yararlı bilgiler sağlamak, varlıklar, kaynaklar ve bunlardaki değişiklikler ile işletme faaliyet sonuçları hakkında bilgi sağlamak amacıyla oluşturulduğu hüküm altına alınmıştır.

3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu’nun 24’üncü maddesinin (c) bendinde; vade farkı, fiyat farkı, faiz, prim gibi çeşitli gelirler ile servis ve benzer adlar altında sağlanan her türlü menfaat, hizmet ve değerlerin matraha dahil unsurlardan olduğu sayılmıştır.

Katma Değer Vergisi Uygulama Genel Tebliği’nde vadeli işlemlerde bedelin zamanında ödenmemesi nedeniyle ortaya çıkan yeni vade farkları da vadeli satışa konu teslim ve hizmete ilişkin matrahın bir unsuru olduğundan, bu vade farklarının ayrıca fatura edilmesi ve vadeli satışa konu teslim veya hizmetin yapıldığı tarihte bu işlemlerin tabi olduğu oran üzerinden KDV hesaplanarak, vade farkı faturasının düzenlendiği döneme ilişkin beyanname beyan edilmesi gerektiği belirtilmiştir. Ancak Şirketin 128- Şüpheli ticari alacaklar hesabında bulunan 30.310.620,65 TL’ye gecikme zammı uygulanmadığı ve bunlara ait Katma Değer Vergilerinin hesaplanmadığı görülmüştür. Şirket tarafından verilen cevapta gecikmelere ilişkin vade farkı

faturası kesildiğinde KDV'nin hesaplandığı ifade edilse de muhasebe ilkelerinden olan dönemsellik ilkesi gereği gecikmelere vade farkı faturası kesilmemiştir.

Türk muhasebe sisteminin tahakkuk esaslı muhasebe sistemine dayalı olması ve muhasebe genel ilkelerinden tam açıklama ve dönemsellik ilkelerinin benimsenmesi sebebiyle bu alacaklara ilişkin bedelin geç ödenmesinden kaynaklanan gecikme zamlarının mali tablolarda gösterilmesi ve Katma Değer Vergilerinin hesaplanması gerekmektedir.

BULGU 7: Yönetim Kurulu Kararıyla Şirketin Belediyenin Diğer Bir Şirketinden Olan Alacağından Vazgeçilmesi

Yapılan incelemelerde, Şirket alacağının bir kısmından yönetim kurulu kararıyla vazgeçildiği görülmüştür.

213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun "Vazgeçilen alacaklar" başlıklı 324'üncü maddesinde; *"Konkordato veya sulh yoluyla alınmasından vazgeçilen alacaklar, borçlunun defterlerinde özel bir karşılık hesabına alınır. Bu hesabın muhteviyatı alacaktan vazgeçildiği yılın sonundan başlayarak üç yıl içinde zararla itfa edilmediği takdirde kar hesabına naklolunur."* ifadesine yer verilmektedir.

Madde hükmünde bir alacaktan vazgeçilebilmesi için söz konusu alacağın konkordato veya sulh yoluyla yapılacağı belirtilmiştir. Ancak Şirket yönetim kurulu tarafından 23.08.2021 tarih 144 sayılı yönetim kurulu kararıyla;

Büyükşehir Belediyesi şirketi olan Kayseri Ulaşım Tur.İnş.Pro.Tel.San.Tic.A.Ş.'nin 2020-2021 yıllarına ait 16.658.468,87 TL borç tutarının tamamının ödenmesi kaydıyla 2.483.774,69 TL gecikme zammı ve 447.079,44 TL Katma Değer Vergisi bedelinin alınmamasına ilişkin karar alınmıştır.

Konkordato, İcra ve İflas Kanunu'nda düzenlenmiş, usul ve esasları ayrıntılı bir şekilde ortaya konulmuş olmakla birlikte, sulh yoluyla alacaktan vazgeçmeye ilişkin herhangi bir şekil şartı mevzuatta tanımlanmıştır. Sulh yolu ile alınmasından vazgeçilen alacağa ilişkin Kayseri Vergi Dairesi Başkanlığının 23.01.2017 tarih ve 50426076-125[9-2014/20-241]-8 sayılı muktezasında alacaktan vazgeçildiğine dair şirket yönetim kurulu kararı Vergi İdaresi tarafından kanaat verici bir vesika olarak değerlendirilmediği ifade edilmiştir.

Buna göre alacaktan vazgeçmeye yönelik alınan şirket yönetim kurulu kararlarının kanaat verici vesika olarak kabulü mümkün olmayıp mahkeme huzurunda alacaktan

vazgeçildiğine ilişkin olarak düzenlenmiş belgeler veya şirket tarafından alacaktan vazgeçilmesine dair karşı tarafla yapılacak anlaşmanın bulunması gerekmektedir. Ayrıca yukarıda yer verilen açıklamalardan da anlaşılacağı üzere, konkordatoda, tahsil imkansızlığı bulunmakta olup bu durumun sulh yolunda da aranması maddenin “*konkordato veya sulh*” müesseseleri biçiminde düzenlenmiş olmasından kaynaklı olan bir zorunluluktur.

Bu sebeple Şirket tarafından vazgeçilen 2.483.774,69 TL tutarın vergi mevzuatı gereği kanunen kabul edilen gider olarak giderleştirilmesi ve 447.079,44 TL Katma Değer Vergisinin indirim konusu yapılması mümkün bulunmamaktadır.

BULGU 8: Tüketicilere İlişkin Abonelik Bilgilerinin Kontrolünde Eksiklikler Olması

Yapılan incelemelerde tüketicilerin abone bilgilerinin Şirket tarafından kontrol edilmediği ve tasarruf hakkı devredilen yerlerin abone bilgilerinin eski kullanıcılar adına fatura edildiği görülmüştür.

30.03.2018 tarih ve 30406 Sayılı Resmi Gazete yayımlanıp yürürlüğe giren Elektrik Piyasası Tüketici Hizmetleri Yönetmeliği'nin 48'inci maddesine göre; “*Kendi adına perakende satış sözleşmesi veya ikili anlaşması olmadan daha önceki tüketici adına düzenlenen ödeme bildirimlerini ödemek suretiyle elektrik enerjisi tüketmesi*” usulsüz elektrik kullanımı olarak tanımlanmıştır.

Aynı Yönetmelik'te usulsüz kullanım durumunda; elektrik tedarikçisi tarafından, tüketiciye yükümlülüklerini yerine getirmesi için 15 gün süre verildiğini belirten kesme ihbarı bırakılacağı, yükümlülüklerini yerine getirmeyen tüketicinin dâhil olduğu tüketici grubundan ait olduğu yıla ilişkin Kurul Kararı ile belirlenen kesme-bağlama bedelinin 5 katı ücret tahsil edilerek doğrudan elektriğinin kesileceği düzenlemesi yapılmıştır.

Görüldüğü üzere, Yönetmelik'te aboneliğin kullanıcı üzerinde olmaması durumu usulsüz kullanım olarak belirlenmiş ve çeşitli cezai müeyyidelerin yaptırım olarak uygulanması öngörülmüştür. Yapılan incelemelerde mülkiyeti Büyükşehir Belediyesine ait olan kira, tahsis, işletme hakkı vb. usuller ile yönetim ve tasarruf hakkı devredilen bazı taşınmazlara ait elektrik aboneliklerinin Büyükşehir Belediyesinin üzerinde kaldığı, kullanıcısı tarafından ödenmeyen fatura bedelleri nedeni ile de ilgili Büyükşehir Belediyesinin borçlu görüldüğü anlaşılmıştır. Ancak söz konusu borçlar Büyükşehir Belediyesi tarafından tasarruf hakkı

devredilen taşınmazlara ilişkin olup abone bilgilerinin güncellenmesi gerekmektedir. Şirket tarafından verilen cevapta abone bilgilerinin güncellenmesinin teknik olarak mümkün olmadığı ve mevzuat açısından şirkete böyle bir sorumluluk yüklenmediği ifade edilse de şirketin tek gelir kalemi olan abonelerden tahsilat sürecinin etkin bir biçimde yapılabilmesi için abone bilgilerinin belirli periyotlarda istatistik yöntemlerle kontrol edilmesi gerekmektedir.

Aksi takdirde taraflar arasında gelecekte çeşitli hukuki uzlaşmazlıklar çıkabileceği gibi kamu kurumunun tasarruf hakkının devrettiği abonelerin borcu kamu borcu olarak görülmesi sebebiyle tahsil edilemeyen tutarlar şüpheli ticari alacak olarak giderleştirilememektedir.

Şirket tarafından abone bilgilerinin güncellenmesine ilişkin bir çalışma yapılarak, kullanım ve tasarruf hakkı devredilen taşınmazlarının abonelik işlemlerini taşınmazın fiili kullanıcılar üzerinden açılması gerekmektedir.

BULGU 9: İhale Edilen Yapım İşinin Kontrol Teşkilatı Olmadan Yürütülmesi

Şirket tarafından ihale edilen yapım işinde işin ihaleye ve sözleşmeye uygun olarak yapıldığını belirleyecek gerekli kontrol teşkilatının oluşturulmadığı görülmüştür.

4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'na göre sözleşmeye bağlanan yapım işlerinin yürütülmesinde uygulanacak genel esasları belirlemek amacıyla hazırlanan Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nin 4'üncü maddesinde, yapı denetim görevlisi; "*İdare tarafından, işlerin denetimi için görevlendirilecek bir memur veya bir heyeti ve/veya idare dışından bu işleri yapmak üzere görevlendirilen gerçek veya tüzel kişi veya kişileri*" ifade edecek şekilde tanımlanmıştır.

Yine aynı Şartname'nin 14'üncü maddesinde; sözleşmeye bağlanan her türlü yapım işinin yapı denetim görevlisinin denetimi altında, yüklenici tarafından yönetileceği belirtilmiştir. Yapı denetim görevlisinin yetkilerini belirleyen Şartname'nin 15'inci maddesinde ise;

"Yüklenici bütün işleri yapı denetim görevlisinin, sözleşme ve eklerindeki hükümlere aykırı olmamak şartı ile vereceği talimata göre yapmak zorundadır.

Yüklenici kullanacağı her türlü malzemeyi yapı denetim görevlisine gösterip iş için elverişli olduğunu kabul ettirmeden iş başına getiremez.

Malzemenin teknik şartnamelere uygun olup olmadığını inceleyip gözden geçirmek için yapı denetim görevlisi istediği şekilde deneyler yapabilir ve ister işyerinde, ister özel veya resmi laboratuvarlarda olsun, bu deneylerin giderleri sözleşmesinde başka bir hüküm yoksa yüklenici tarafından karşılanır. Yüklenici, deneylerin işyerinde yapılmasını isterse bunun için gerekli araç ve teçhizatı kendisi temin eder.

Yapı denetim görevlisinin kabul ettiği malzemedan mümkün olanların örnekleri mühürlenerek işin geçici kabulüne kadar saklanır.

Yüklenicinin işyerine getirdiği malzemenin, teknik şartnamesine veya daha önce alınmış mühürlü örneğine uygun ve işe elverişli olmadığı anlaşıldığı takdirde yüklenici, yapı denetim görevlisinin bu husustaki yazılı tebliğ tarihinden başlamak üzere on gün içinde bu malzemeyi işyerinden kaldırıp uzaklaştırmak zorundadır. Bunu yapmadığı takdirde yapı denetim görevlisi bu malzemeyi, bütün zarar ve giderleri yükleniciye ait olmak üzere, işyeri çevresi dışına çıkarmaya yetkilidir.

Yüklenici tarafından fen ve sanat kurallarına aykırı olarak kusurlu yapıldıkları anlaşılan iş kısımlarını yıktırıp yükleniciye yeniden yaptırmak hususunda yapı denetim görevlisi yetkilidir. Yüklenici, bu konuda kendisine yazılı olarak verilen talimat üzerine, belirlenen süre içinde söz konusu iş kısımlarını ayrıca bir bedel istemeksizin yıkıp yeniden yapmak zorundadır. Bu hususta bir gecikme olursa sorumluluğu yükleniciye aittir.

Sözleşmede yerli malı zorunluluğu aranan makine, malzeme ve ekipman ile yazılımın kontrolü yapı denetim görevlisinin sorumluluğundadır.(...)”

denilmektedir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri ile yapı denetim görevlisine verilen yetkilerden de anlaşılacağı üzere kontrol teşkilatı, uygulama aşamasında işin ihale dokümanlarına uygun olarak yapıldığının denetiminde önemli bir yer tutmaktadır. Buna karşılık Şirket tarafından ihale edilen yapım işinde, görevlendirilen bir kontrol teşkilatı bulunmamakta ve hak ediş belgeleri de gerekli denetimlerden geçirilmeyerek düzenlenmektedir.

Sonuç olarak, Şirket tarafından ihale edilen yapım işlerinde, Yapım İşleri Genel Şartnamesi hükümleri doğrultusunda kontrol teşkilatının kurulması ve ödenecek hak edişlerin kontrol teşkilatı denetiminde düzenlenmesi gerekmektedir.

BULGU 10: Araç Kiralama Hizmet Alımlarının Parçalara Bölünerek Doğrudan Temin İle Gerçekleştirilmesi

Temel ihale usulleri ile karşılanması gereken araç kiralama hizmet alımlarının, parasal limitin altında kalacak şekilde kısımlara bölünerek doğrudan temin usulü ile gerçekleştirildiği görülmüştür.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "Temel ilkeler" başlıklı 5'inci maddesinde; eşik değerlerin altında kalmak amacıyla mal veya hizmet alımları ile yapım işleri kısımlara bölünemeyeceği ve bu Kanun'a göre yapılacak ihalelerde açık ihale usulü ve belli istekliler arasında ihale usulünün temel usuller olduğu, diğer ihale usullerinin Kanun'da belirtilen özel hallerde kullanılabileceği belirtilmiştir. Yine aynı maddede, İdarelerin, bu Kanuna göre yapılacak ihalelerde; saydamlığı, rekabeti, eşit muameleyi, güvenilirliği, gizliliği, kamuoyu denetimini, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanmasını ve kaynakların verimli kullanmasını sağlamakla sorumlu oldukları da ifade edilmiştir.

Yukarıda bahsedilen mevzuat hükümleri kapsamında yapılan incelemede, Şirketin araç kiralama hizmet alımlarını parasal limitin altında kalmak amacıyla kısımlara bölerek 4734 sayılı Kanun'un 22'inci maddesinin (d) bendini kullanarak doğrudan temin usulü ile gerçekleştirdiği tespit edilmiştir.

Sonuç olarak, Şirket tarafından yapılacak alımlarda Kamu İhale Kanunu'nun temel ihale usullerine uygun olarak hareket edilmesi gerekmektedir.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<https://www.sayistay.gov.tr>